

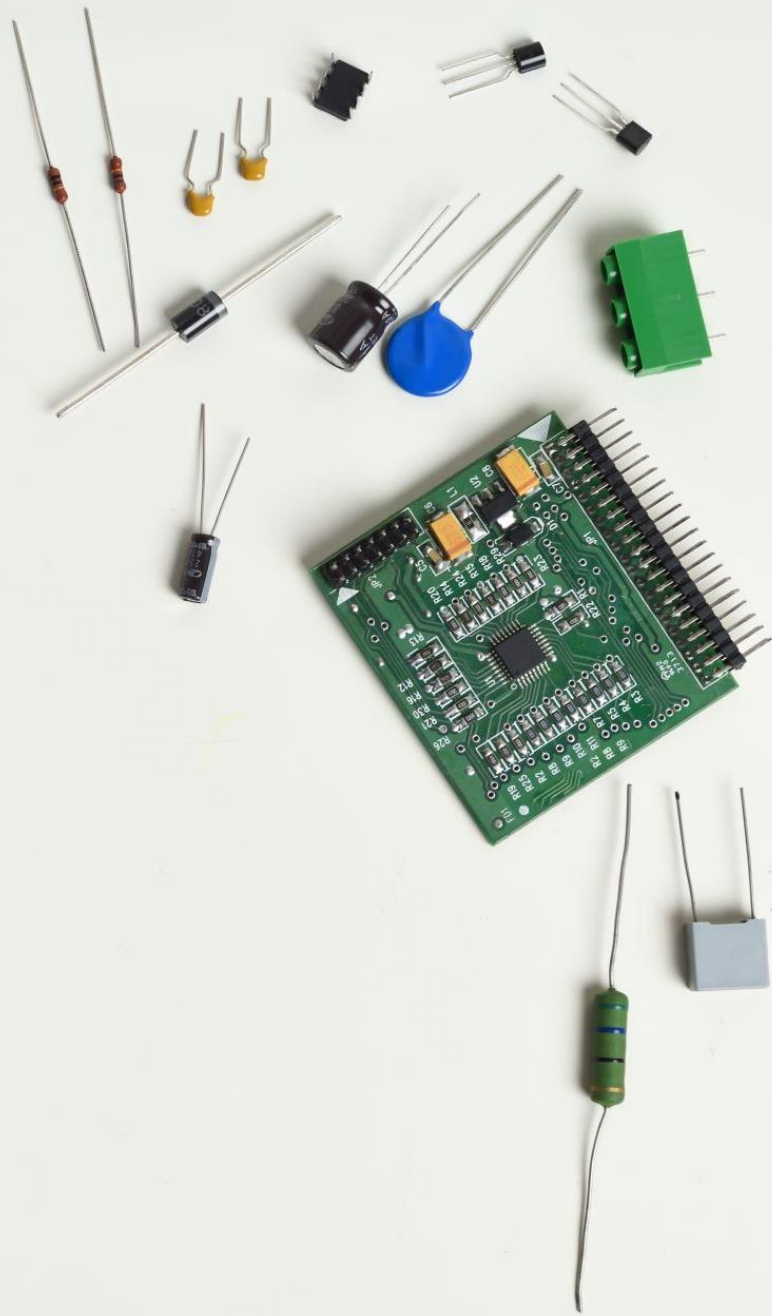
Bauskas Valsts ģimnāzija

Līga Bajāre

bajareliga82@gmail.com

- ▶ Diferencētu uzdevumu veidošana un izmantošana mācību procesā sākumskolā.

Asociācijas

- Nav izpratne
- Liels izaicinājums
- Sagādā grūtības
- Laika trūkums
- Trūkst materiāli
- ...

DIFERENCIĀCIJA DIFERENCĒŠANA

diferenciācija

- 1.Sadalīšanās (piemēram, dažādos veidos, atšķirīgās sastāvdaļās).
- 2.joma: bioloģija Attīstīšanās atšķirīgās formās.

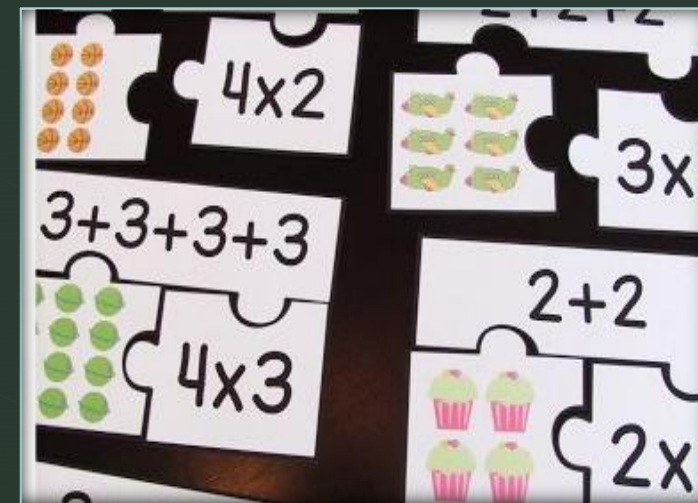
diferencēšana

- Atšķiršana, sadalīšana, noteiktu sistēmas sastāvdaļu vai elementu izdalīšana, lai kaut ko izpētītu vai nodrošinātu specifisku pieeju.

www.tezaurs.lv

- Ja saprotam, ka grupā bērni nav visi vienādi kā lelles uz konveijera lentas un gribam veicināt katra bērna izaugsmi, nav citas izvēles kā atbilstoši pielāgot, tātad, diferencēt mācības.
- Plānojot diferencētas mācības, skolotājs ņem vērā bērna sagatavotību, intereses, kā arī to, kādā veidā bērns vislabāk mācās. Atbilstoši bērna mācību vajadzībām skolotājs pielāgo
 - mācību satura grūtības pakāpi un skolotāja sniegto atbalstu;
 - procesu, kādā uzdevums tiek veikts;
 - produktu – veidu, kā parādīt savas zināšanas un/vai izpratni vai prasmes;
 - mācību vidi – telpu iekārto tā, lai atbalstītu bērnu mācīšanās vajadzības.

Diferenciācija

! DIFERENCIĀCIJA IR DABISKA, JO ESAM DAŽĀDI !

KAS "DIFERENCĒ" SKOLĒNU

Pāru darbs- ne vienmēr tas ir produktīvs, ne vienmēr visi mācās pāru darba laikā. Ja nav tīkams sadarbības partneris, tad mācīšanās nenotiek.

1. Kāda šodien diena..
2. Attiecības
3. Pieredze
4. Noturība apstākļos
5. Pašvadības prasmes
6. Motivācija

SKOLOTĀJI

Metodoloģijas pētījumi nepierāda tās efektivitāti vai neefektivitāti.

Nav pierādījumu, ka, piemēram, tieša gramatikas likumu mācīšana ir efektīvāka nekā iemācīta no konteksta un otrādi.

Swan 2006

METODOLOĢIJA IR VIENA, BET SKOLOTĀJI STRĀDĀ ATŠKIRĪGI

Kad no rīta ir labi izdevies darbs ar vienu klasi, bet pēcpusdienā ar citu tas nemaz neizdodas - nav vaina metodoloģijā, bet citos apstākļos.

DIFERENCIĀCIJA - PLĀNOTA VAI SPONTĀNA

Spontāna- spēja efektīvi reaģēt katru dienu "diferencētajiem skolēniem" (atšķirīgi skolēni ar viņu atšķirīgajām vajadzībām)

Svarīgs ir izaicinājuma līmenis (sarežģītības līmenis) - salīdzinājums ar sērfošanu.

Ir reizes, kad skolēni nevēlas izaicinājumu dažādu iemeslu dēļ, un tāda situācijā mācīšanās nenotiks.

Plānotu sarežģītības jeb izaicinājuma līmeni var variēt:

Valodas atbalsts

ar/bez skolotāja
komentāru
palīdzības;
cik daudz jēdzienus
drīkst apskatīties;
vispirms izlasīt
transkriptu

Rezultāta demonstrēšana

Dot paraugus/ veidlapas
mēģinājumu un melnrakstu
apoms
nepieciešamais radošuma
līmenis
Iesniedzamo atbilžu līmenis

Konteksta atbalsts

Attēli
teksts /video
strukturēta informācija

Apjoms

Garāks/īsāks teksts
vairāk/mazāk
paveidienu

Uzdevuma dažādošana

izvēle, uz cik ?
atbildēsi
variēt ar laiku
skolēns secina/dot
skaidru formulējumu
piedāvāt sajauktas
atbildes

Spontānā diferenciacija - efektīva reaģēšana

Jautāšanas un atbildēšanas veidi:

- Sk. jautā - atbild visi
- Sk jautā -atbild izsauktais skolēns
- Sk.izvēlas skolēnu- pēc tam jautā
- Sk.uzdod jautājumu - atbild brīvprātīgais

! Diferenciacija ir arī tad, ja skolēns izvēlas atbildēt vai nē...

Svarīgi!

Kā mēs jautājam...
Kā reaģējam, ko darām ar kļūdām...

Ko darīt ar kļūdām:

- Aicināt skolēnus pašus labot (pielietot tikai tad, ja zini, ka skolēni to spēj)
- Klasesbiedri labo
- Skolotājs labo (ja jūti, ka tas skolēniem palīdz)

Reaģēšana uz izcilību -
īstākā diferencēšana

Diferencēšanas instrumenti

Skolotāja acis, ausis, sirds un intuīcija.

Skolēna izprašana

Terminu lietojums

1. **Diferencēta mācīšanās** - mācību mērķi ir visiem skolēniem vieni un tie paši, bet mācīšanās metodes/pieejas tiek variētas, atkarībā no skolēnu mācīšanās vēlmēm, vajadzībām un interesēm.
2. **Individualizēta mācīšanās** - mācību mērķi ir visiem skolēniem vieni un tie paši, skolēni var mācīties dažādos tempos, ņemot vērā katra individuālā skolēna mācīšanās vajadzības.
3. **Personalizēta mācīšanās** - pielāgota atsevišķu skolēnu vēlmēm, mācīšanās vajadzībām un interesēm. Pilnībā personalizētā mācību vidē var atšķirties plānotie mācību mērķi, saturs, mācīšanās temps un izmantotās metodes/pieejas.

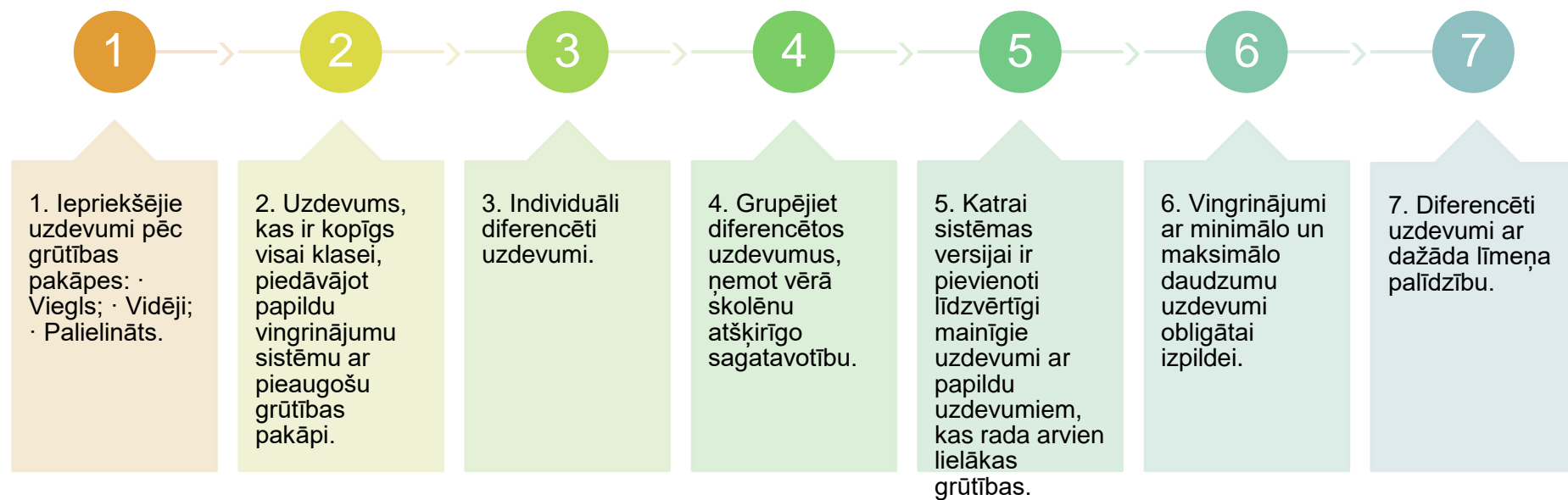
Atsauces:

1. [Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam](#)
2. [Zane Oļiņa, Dace Namsons, Ilze France, Līga Čakāne, Pāvels Pestovs, Dace Bērtule, Jeļena Volkinšteine, Gunta Lāce, Inese Dudareva, Jāzeps Ločins, Anete Butkēviča 2018. Mācīšanās lietpratībai Kolektīva monogrāfija](#)
3. [Barbara Bray, Kathleen McClaskey 2013., Personalization vs Differentiation vs Individualization](#)

Diferencēta mācīšanās	Individualizēta mācīšanās	Personalizēta mācīšanās
Skolēnu grupa	Individuāls skolēns	Individuāls skolēns
Skolotājs konstruē mācīšanos	Skolotājs konstruē mācīšanos	Skolēns pats plāno savu mācīšanos
Skolotājs plāno mācīšanos un piedāvā skolēniem dažādus veidus, kā tajā iesaistīties	Skolotājs pielāgo mācību plānu un uzdevumus individuāla skolēna vajadzībām	Skolēns pats izvēlas, ko mācīsies
Kopīgi mācīšanās mērķi	Kopīgi mācīšanās mērķi ar papildu nosacījumiem tiem skolēniem, kas saņem papildu atbalstu	Individualizēti mācīšanās mērķi
Resursus un tehnoloģijas izvēlas skolotājs, pielāgojot to skolēnu grupām	Resursus un tehnoloģijas izvēlas skolotājs, pielāgojot tos individuāliem skolēniem	Skolēns pats izvēlās sev nepieciešamos resursus, tehnoloģijas
Skolēni paļaujas uz skolotāja atbalstu mācoties	Skolēns paļaujas uz konkrētiem skolotājiem un citiem profesionāļiem, lai saņemtu sev nepieciešamo atbalstu	Skolēns pats būvē savu mācīšanās atbalsta tīklu - skolēni, skolotāji, eksperti, profesionāļi

Avots: [Barbara Bray, Kathleen McClaskey 2013., Personalization vs Differentiation vs Individualization](#)

Diferencēto uzdevumu veidošana

Noderīgas saites

- https://docs.google.com/document/d/1pXD7h2O22bPQ1ykN8Va86uacB0uH9R9p6zwf0-XPt_E/edit
- https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Hp_7p7phyJIN0cemFYDQQEiHIHAZwEVF0vvRTNTrbLc/edit#gid=0

Svarīgi

- DROŠA, MĀCĪTIES ROSINOŠA VIDE
- METODISKIE MATERIĀLI
- SADARBĪBAS FORMAS
- SKOLĒNU IEPAZĪŠANA
- DAŽĀDU FORMU IKDIENAS UN NOSLĒGUMA PĀRBAUDES DARBI

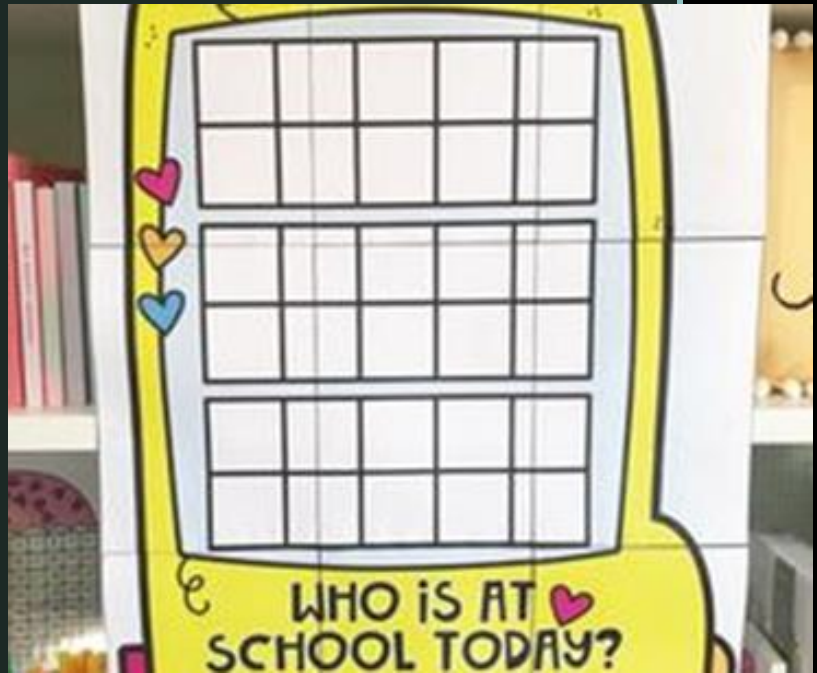

PIKTOGRAMMAS SĀKUMSKOLĀ

Mācāmies sagatavoties mācību stundai pēc dotajām piktogrammām. Skolotājam nav pirms katras stundas mutiski jāinformē skolēni par nepieciešamajiem mācību līdzekļiem.

**IDEJAS
SĀKUMSKOLAI**

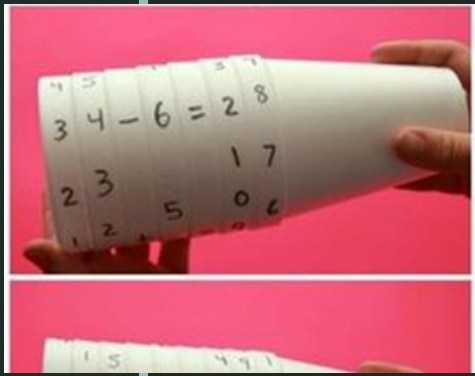
Subtract Without regroup

7	45	94	
3	-12	-23	
2	89	86	78
2	-34	-25	-54
7	48	99	68
3	-25	-32	-45
7	57	84	96
2	-34	-23	-55

IRREGULAR SUDOKU

Directions
Use the numbers 1-9 only once for every row, column, and color.

2	1	7	3			4	9	
	6	1			2		3	8
5				2	4			
1			7			8		
6	8		2	5			9	4
9	2	5		8	6		7	
							1	
7		6	1	9	3		8	5
			6	1			2	3

DETECTIVE DAY

Mēs esam atbildīgi par tiem,
kurus pieradinām...

/Antuāns de Sent – Ekziperī/

- Mēs esam atbildīgi par to, kā mēs pieradinām skolēnus mācīties!

/Līga Bajāre/